

Warszawa, dn. 22 lipca 2013 r.

PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI
Marek Woszczyk

KOMUNIKAT

Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (nr 21 /2013)

w sprawie harmonogramu zwolnienia przedsiębiorstw energetycznych posiadających koncesje na obrót paliwami gazowymi lub obrót gazem ziemnym z zagranicą z obowiązku przedkładania do zatwierdzenia taryf dla paliw gazowych w zakresie sprzedaży gazu ziemnego wysokometanowego do odbiorców innych niż odbiorcy w gospodarstwie domowym

Biorąc pod uwagę cechy rynku konkurencyjnego, określone w art. 49 ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, w szczególności:

1. liczbę sprzedawców i ich udział w rynku: spośród 97 przedsiębiorstw energetycznych posiadających koncesję na obrót paliwami gazowymi w 2012 r. aktywnie działało 23 alternatywnych sprzedawców gazu, kierujących swoją ofertę do odbiorców końcowych. Udział w rynku detalicznym sprzedawcy dominującego w 2012 r. wyniósł ok. 95%;
2. strukturę odbiorców z rynku detalicznego: zużycie gazu ziemnego w 2012 r. wyniosło 15,4 mld m³, a liczba odbiorców ok. 6,5 mln. Połowę gazu ziemnego wysokometanowego zużyli duzi odbiorcy przemysłowi (wg kryteriów Eurostat to odbiorcy o zużyciu powyżej 100 000 GJ rocznie, tj. ok. 2,5 mln m³), liczba tych odbiorców wyniosła 306. Z tej grupy wielcy odbiorcy (o zużyciu powyżej 25 mln m³ gazu rocznie) zużyli ok. 37% gazu ziemnego wysokometanowego, a ich liczba wyniosła 32;
3. wzrost liczby odbiorców korzystających z prawa wyboru sprzedawcy: wg danych na koniec I półrocza 2013 r. liczba zmian sprzedawcy na rynku gazu wyniosła 352, w tym w grupach odbiorców przemysłowych: 102 odbiorców przyłączonych do sieci dystrybucyjnej i 6 odbiorców przyłączonych do sieci przesyłowej;
4. informację nr 29 Prezesa URE z dnia 30 października 2012 r., w której wykazano, iż sprzedaż gazu ziemnego za pośrednictwem giełdy towarowej jest sprzedażą na rynku konkurencyjnym. Prezes URE zwolnił też z obowiązku przedkładania do zatwierdzenia taryfy stosowane dla obrotu hurtowego, ze względu na spełnienie warunków określonych w art. 49 ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne;
5. utworzenie w grudniu 2012 r. platformy obrotu gazem ziemnym przez Towarową Giełdę Energii SA - obrót na tym rynku w I półroczu 2013 r. wyniósł ok. 465 GWh (ok. 42 mln m³).
6. planowane do wdrożenia w 2013 r. przepisy o zmianie ustawy - *Prawo energetyczne i niektórych innych ustaw*, w tym przede wszystkim przepisy wprowadzające obowiązek sprzedaży gazu ziemnego wysokometanowego za pośrednictwem giełdy towarowej, zwiększający się stopniowo od 30% do 55% gazu wprowadzanego do sieci przesyłowej. Rada Ministrów popierając wprowadzenie tych przepisów stwierdziła, iż obowiązek ten umożliwi utworzenie płynnego, hurtowego rynku gazu ziemnego w Polsce oraz urealnienie

prawa odbiorcy do zmiany sprzedawcy, zagwarantowanego w art. 4j ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, a także może wywołać rozwój mechanizmów konkurencji na hurtowym i detalicznym rynku w stopniu pozwalającym na zwolnienie cen gazu ziemnego dla odbiorców przemysłowych spod administracyjnego nadzoru Prezesa URE;

7. na skutek wprowadzenia ww. zmian przepisów ustawy – Prawo energetyczne obrót na giełdzie zwiększy się co najmniej do poziomu od 30% do 55% gazu wysokometanowego wprowadzonego do sieci przesyłowej i zniesione zostaną bariery dostępu do tej platformy. Można zasadnie oczekiwać, że wprowadzenie obowiązku sprzedaży gazu za pośrednictwem giełdy towarowej sprawi, iż udział podmiotu dominującego w rynku detalicznym będzie się proporcjonalnie zmniejszał;
8. brak barier w dostępie do sieci dystrybucyjnej oraz zmniejszające się bariery w dostępie do sieci przesyłowej i infrastruktury magazynowej dla gazu wysokometanowego - na skutek zmian przepisów prawnych oraz wprowadzenia nowych zasad funkcjonowania rynku gazu od 1 stycznia 2013 r. znacząco uproszczeniu uległy zasady funkcjonowania przedsiębiorstw obrotu na rynku gazu; na końcowym etapie realizacji są inwestycje, które w znaczący sposób powiększą zdolności przesyłowe połączeń transgranicznych (rewers fizyczny na gazociągu jamalskim) oraz pojemności magazynowe;
9. istniejące bariery w dostępie do odbiorców przyłączonych do sieci gazu zaazotowanego: OSP i OSD nie świadczą obecnie usług konwersji gazu wysokometanowego na gaz zaazotowany, system gazu zaazotowanego nie posiada połączeń międzynarodowych, a więc brak jest możliwości importu tego gazu, podmiot dominujący w tym segmencie jest właścicielem w zasadzie wszystkich krajowych źródeł pozyskania gazu zaazotowanego. Planowane przepisy prawa nie przewidują obowiązku sprzedaży gazu zaazotowanego za pośrednictwem giełdy towarowej. Z powyższego wynika, iż w chwili obecnej brak jest przesłanek dla stwierdzenia, iż w następstwie wprowadzenia obowiązku sprzedaży gazu wysokometanowego na giełdzie, w segmencie rynku gazu zaazotowanego zaistnieją warunki konkurencji;
10. dostęp do informacji rynkowej: Prezes URE, OSP oraz giełda towarowa publikują regularnie informacje dotyczące sytuacji na rynku hurtowym, dostępności oraz wykorzystania systemu przesyłowego; zgodnie z rozporządzeniem UE nr 1227/2011 (tzw. REMIT) każdy podmiot funkcjonujący na hurtowym rynku gazu przed zawarciem transakcji ma obowiązek publikowania wszelkich informacji, które mogą mieć wpływ na ceny gazu lub stawki za świadczone usługi przesyłowe;
11. kompetencje organu antymonopolowego, który wyposażony jest w skuteczne narzędzia do kontroli i przeciwdziałania nadużywaniu pozycji ograniczającej konkurencję na rynku gazu, ponadto, zgodnie z ustawą o giełdach towarowych oraz rozporządzeniem REMIT odpowiednie organy nadzorcze mogą nakładać sankcje za dokonywanie manipulacji na rynku gazu;
12. brak barier w dostępie do wysoko wydajnych technologii umożliwiających funkcjonowanie na rynku gazu;
13. cele nadzoru nad rynkiem gazu przez Prezesa URE, w szczególności obowiązek promowania konkurencji oraz równoważenia interesów odbiorców i przedsiębiorstw energetycznych: bez udzielenia zwolnienia z obowiązku zatwierdzania taryf dla największych odbiorców istnieje istotne ryzyko, iż wprowadzenie obowiązku publicznej sprzedaży gazu na giełdzie nie przyniesie oczekiwanego rozwoju konkurencji na hurtowym rynku gazu,

a także wyrażaną w dokumentach UE potrzebę przyśpieszenia procesu tworzenia jednolitego rynku gazu w UE i zniesienia regulacji cen, m.in. w:

14. konkluzjach Rady Europejskiej z dn. 4 lutego 2011 r., które zobowiązują państwa członkowskie do zakończenia do 2014 r. procesu pełnej integracji europejskiego rynku energii elektrycznej i gazu ziemnego, tak by umożliwić swobodny przepływ tych towarów w granicach UE. Realizacja tego celu wymaga wdrożenia III pakietu energetycznego oraz prowadzenia działań przez krajowe organy regulacyjne na rzecz ujednoczenia zasad wzajemnie połączonego i zintegrowanego wewnętrznego rynku energii;
15. konkluzjach Rady UE z dn. 6-7/10 czerwca 2013 r., w których stwierdza się, iż regulacja cen dla odbiorców końcowych nie jest uzasadniona, o ile nie ma ona charakteru przejściowego, nie dotyczy wyłącznie odbiorców wrażliwych lub nie wynika z izolacji krajowego rynku;
16. komunikacie Komisji Europejskiej z dnia 20 czerwca 2013 r., gdzie przedstawiono opinię, iż ceny ustalone przez państwo dla odbiorców końcowych innych niż gospodarstwa domowe utrudniają nowym dostawcom gazu wejście na rynek i nie pozwalają konsumentom skorzystać w pełni z tego, co może oferować rynek wewnętrzny

stwierdzam, iż wraz z wejściem w życie przepisów gwarantujących objęcie obowiązkiem publicznej sprzedaży co najmniej 30% gazu ziemnego wysokometanowego wprowadzanego do sieci przesyłowej, zaistnieją warunki dla zwolnienia przedsiębiorstw energetycznych posiadających koncesje na obrót paliwami gazowymi lub obrót gazem ziemnym z zagranicą z obowiązku przedkładania do zatwierdzenia taryf dla paliw gazowych w zakresie sprzedaży gazu ziemnego wysokometanowego:

- **do odbiorców końcowych, przyłączonych do sieci przesyłowej lub sieci dystrybucyjnej gazu wysokometanowego, którzy zużyli co najmniej 25 mln m³ gazu wysokometanowego w poprzednim roku kalendarzowym oraz**
- **do przedsiębiorstw energetycznych nabywających gaz ziemny wysokometanowy na potrzeby wykonywania działalności w zakresie przesyłania, dystrybucji, magazynowania, skraplania lub regazyfikacji gazu ziemnego.**

Decyzje indywidualne o zwolnieniu z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia będą wydawane po dniu wejścia w życie obowiązku sprzedaży gazu ziemnego na giełdzie towarowej, wszystkim przedsiębiorstwom energetycznym posiadającym koncesje na obrót paliwami gazowymi lub obrót gazem ziemnym z zagranicą, na ich wniossek.

Zwiększenie obowiązku publicznej sprzedaży gazu wysokometanowego do poziomu 40%, a następnie 55% gazu wprowadzonego do sieci przesyłowej dawać będzie podstawy do zwolnienia z obowiązku zatwierdzenia taryf dla pozostałych grup komercyjnych odbiorców gazu wysokometanowego. Po zwiększeniu obowiązku sprzedaży na giełdzie do poziomu 40% gazu wysokometanowego wprowadzonego do sieci przesyłowej zwolnienie może objąć dużych odbiorców gazu wysokometanowego (tj. odbiorców zużywających powyżej 2,5 mln m³ gazu rocznie), natomiast po wprowadzeniu obowiązku na poziomie 55% oraz przy jednoczesnym rozwoju pozagiełdowego hurtowego rynku gazu (OTC) - pozostałych odbiorców przyłączonych do sieci gazu wysokometanowego, nie będących gospodarstwami domowymi. Zwolnienie z obowiązku ustalania taryf dla odbiorców z tych grup zostanie poprzedzone ponowną analizą spełnienia warunków określonych w art. 49 ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne, z uwzględnieniem skutków wprowadzenia obowiązku sprzedaży na giełdzie na poziomie 30%.

Prezes

Urzędu Regulacji Energetyki

Marek Woszczyk